

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Waterwinning Suameer

4 juni 1996

598-69



commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van de provincie
Friesland
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

uw kenmerk
MO/96-14625/B3

uw brief
d.d. 29 maart 1996

ons kenmerk
U381-96\HI\mw\598-70

onderwerp
Toetsingsadvies over Waterwinning Suameer

doorkiesnr.
(030) 234 76 27

Utrecht,
4 juni 1996

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Waterwinning Suameer.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

ir. K.H. Veldhuis
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Waterwinning Suameer

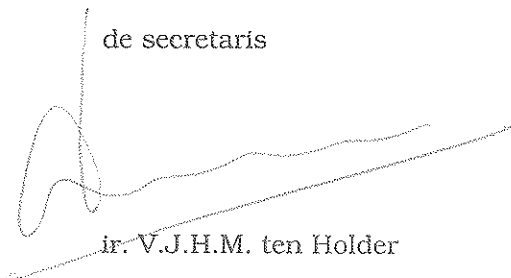
Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Waterwinning Suameer

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieu-effectrapport over Waterwinning Suameer,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

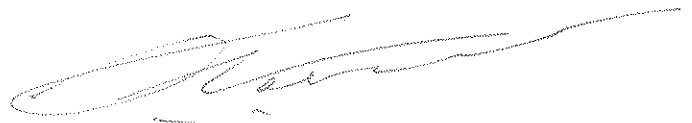
de werkgroep m.e.r. Waterwinning Suameer

de secretaris



ir. V.J.H.M. ten Holder

de voorzitter



ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 4 juni 1996

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Algemeen oordeel over het MER	2
3. Aanbevelingen voor de besluitvorming	2
3.1 Noodzaak winning 5,25 miljoen m ³	2
3.2 Locatiekeuze	3
3.3 Het meest milieuvriendelijke alternatief	3
3.4 Inventarisatie biotische gegevens	4

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 29 maart 1996, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 63 d.d. 28 maart 1996
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Waterleiding Friesland (WLF) heeft het voornemen een nieuwe locatie voor grondwaterwinning te Suameer in gebruik te nemen met een capaciteit van 5,25 miljoen m³ per jaar. Hiermee wordt beoogd de omvang van de huidige grondwateronttrekking te Noord-Bergum terug te brengen, aangezien op deze locatie sprake is van verzilting.

In de richtlijnenfase was sprake van een vergunningaanvraag voor 3 miljoen m³ onttrekking. Tijdens het opstellen van het MER heeft WLF besloten de aanvraag te wijzigen en te richten op een hoeveelheid van 5,25 miljoen m³.

Op basis van het Besluit m.e.r. (categorie 15.2) dient voor de vergunningverlening de m.e.r.-procedure te worden doorlopen. De vergunning wordt verleend op basis van de Grondwaterwet. Bevoegd gezag is het College van Gedeputeerde Staten van Friesland.

Per brief van 29 maart 1996 (bijlage 1) is de Commissie m.e.r. in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de inhoud van het MER. Het MER is met de vergunningaanvraag op 28 maart ter inzage gelegd (bijlage 2).

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie bevat om het besluit te nemen en daarbij op grond van artikel 7.26 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen voor het MER¹], zoals vastgesteld op 8 juli 1993;
- op eventuele onjuistheden²];
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER³].

Conform artikel 7.26 tweede lid (Wm) heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen schriftelijke inspraakreacties, die betrekking hebben op het MER (zie bijlage 4), in beschouwing genomen.

1 Wm, artikel 7.23, lid 2.

2 Wm, artikel 7.23, lid 2.

3 Wm, artikel 7.10.

2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER

De Commissie is van mening dat het MER **voldoende** informatie bevat om het milieu een volwaardige rol in de besluitvorming te kunnen laten spelen.

Toelichting:

Het MER als zodanig is toegankelijk en goed leesbaar. De alternatieve winregimes en hun effecten worden op een overzichtelijke wijze gepresenteerd zowel in het MER als in de samenvatting. In het MER worden op een overzichtelijke wijze de gewogen effecten op het biotische milieu stapsgewijs beschreven.

Het MER dient echter in samenhang te kunnen worden gelezen met de vergunning-aanvraag. Uit de vergunning-aanvraag blijkt dat de vergunning betrekking heeft op een winning van 5,25 miljoen m³. Door de wijziging van het voornemen wordt de toegankelijkheid van de informatie in het MER sterk negatief beïnvloed. Het MER moet nu immers gelezen worden tegen de achtergrond van het gewijzigde voornemen.

De Commissie zag zich daarbij geplaatst voor de vraag of de inhoud van het MER voldoende informatie biedt voor de besluitvorming over het gewijzigde voornemen.⁴ In het MER wordt uitgegaan van een voorgenomen activiteit waarbij 3 miljoen m³ wordt gewonnen en wordt als één van de alternatieven een winregime beschreven dat vrijwel overeenkomt met de inhoud van de vergunningaanvraag, te weten Suameer-6. Het gewijzigde voornemen en de daaraan verbonden milieu-effecten worden daarmee in principe in het MER beschreven.

De Commissie constateert echter een aantal tekortkomingen in deze beschrijving, die van belang zijn voor de besluitvorming. Om deze reden formuleert zij in hoofdstuk 3 op de genoemde punten aanbevelingen voor de besluitvorming.

4 Zie ook bijlage 4, inspraakreacties 4 en 7.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

3.1 Noodzaak winning 5,25 miljoen m³

In het MER wordt inzicht gegeven in de benodigde onttrekkingshoeveelheden tot het jaar 2000 en geconcludeerd dat met een winningscapaciteit van 3 miljoen m³ voldaan kan worden aan de verwachte behoefte op korte termijn. Geen inzicht wordt gegeven in de benodigde onttrekkingshoeveelheid na 2000. In het MER ontbreekt derhalve een motivering voor de noodzaak om een winningscapaciteit te realiseren van 5,25 miljoen m³.^{5]} Het opnemen van het alternatief Sua-6 wordt in het MER gemotiveerd met een mogelijk optreden van verdrogingsverschijnselen in Terwisscha en Oldeholtspade. Over de kans dat deze verschijnselen optreden wordt geen informatie gegeven.

Advies:

De Commissie adviseert ten behoeve van de definitieve besluitvorming alsnog een motivatie te geven voor de noodzaak van een winning van 5,25 miljoen m³ op de locatie Suameer.

3.2 Locatiekeuze

De locatiekeuze voor Suameer wordt in het MER gemotiveerd door te verwijzen naar de Locatiestudie grondwaterwinning Friesland (1192) en de studie Onderzoek drinkwaterbronnen Noord-Nederland (1992). Er wordt geen inhoudelijke informatie gegeven over de wijze waarop milieu-aspecten zijn meegewogen in de locatiestudie, ofschoon hiernaar in de richtlijnen is gevraagd^{6]}.

Het is de Commissie na bestudering van de locatiestudie gebleken, dat 'de huidige natuurgebieden, andere gebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur Structuur (EHS) en gebieden met natuurwaarden door specifieke kwelomstandigheden' in de studie als minder geschikt zijn aangemerkt voor grondwaterwinning en de locatie Suameer niet is aangemerkt als behorend tot deze gebieden. In het MER wordt op basis van een nadere inventarisatie van aanwezige natuurwaarden beschreven dat zich in het plangebied (gebied A2: flank van rug Garijp-Suameer) zeer waardevolle aquatische vegetaties bevinden. De Commissie constateert dat het MER niet expliciet vermeld of de aanwezigheid van deze waardevolle vegetaties een rol heeft gespeeld bij de locatiekeuze die in een eerder stadium heeft plaatsgevonden.

Advies:

De Commissie adviseert ten behoeve van de definitieve besluitvorming een toelichting te geven over de wijze waarop milieu-aspecten een rol hebben gespeeld bij de locatiekeuze en daarbij met name in te gaan op de aanwezigheid van waardevolle aquatische vegetaties.

5 Zie ook bijlage 4, inspraakreactie 3.

6 Zie ook bijlage 4, inspraakreactie 5.

3.3 Het meest milieuvriendelijke alternatief

Het MER benoemt mogelijke onderdelen van een meest milieuvriendelijk alternatief bij een winningscapaciteit van 3 miljoen m³. Het MER geeft echter geen beschrijving van het meest milieuvriendelijk alternatief voor het aangepaste voornemen met een winningscapaciteit van 5,25 miljoen m³.

Een nadere uitwerking van een mma voor een capaciteit van 5,25 miljoen m³ zal echter naar de mening van de Commissie inhoudelijk niet leiden tot andere mogelijkheden dan reeds in het MER zijn beschreven.

Ook bij een winningscapaciteit van 5,25 miljoen m³ zijn er geen mogelijkheden voor mitigerende maatregelen, zoals extra toevoer van oppervlaktewater, gezien de slechte kwaliteit van dit water. Diepte-infiltratie is gezien de termijn waarop vervangende capaciteit voor Noord-Bergum gerealiseerd dient te worden, geen reëel alternatief.

De mogelijkheden voor oeverinfiltratie worden, zoals in het MER beschreven, mede bepaald door de mogelijke ligging van het puttenveld; deze dient parallel te liggen aan de Wijde Ee. Uit mondelinge informatie van de initiatiefnemer is gebleken dat de WLF geen mogelijkheden ziet om een geschikte locatie voor oeverinfiltratie te verwerven. Over de hardheid van de locatie en daarmee de onmogelijkheid van locatie-alternatieven wordt in het MER zelf echter geen informatie gegeven. Wanneer de huidige beschikbare locatie als hard gegeven wordt gehanteerd en er inderdaad geen andere percelen beschikbaar zijn of kunnen komen, kan oeverinfiltratie inderdaad geen alternatief zijn door de ongunstige ligging van de putten ten opzichte van de Wijde Ee.

De Commissie concludeert dat wanneer vastgehouden wordt aan de huidige locatie de invulling van het meest milieuvriendelijke alternatief voor een winningscapaciteit van 5,25 miljoen m³ uitsluitend gevonden kan worden in een lagere winningscapaciteit. Op basis van de vergelijking van alternatieven in het MER zou de in het MER als voorgenomen activiteit beschreven situatie met een winningscapaciteit van 3 miljoen m³ mogelijk als mma kunnen worden aangemerkt.

Advies:

De Commissie adviseert ten behoeve van de definitieve besluitvorming nadere informatie te geven over de hardheid van de huidige locatie Suameer in relatie tot de mogelijkheid van oeverinfiltratie.

Zij adviseert tevens op basis van gegevens uit het MER een overzicht te presenteren van alternatieven, inclusief het mma, uitgaande van een voorgenomen activiteit van 5,25 miljoen m³.

3.4 Inventarisatie biotische gegevens

De methode die is toegepast bij de beschrijving van de bestaande toestand van het biotische milieu verdient navolging. Het onderscheiden van deelgebieden met een bepaald landschapsecologisch karakter geeft een goed inzicht in de voorkomende waarden in het studiegebied.

Uit de beschrijving van de bestaande toestand van het biotische milieu blijkt dat nadere inventarisaties van de aanwezige biotische waarden hebben plaats-

gevonden. Uit de inventarisatie is naar voren gekomen dat in deelgebied A2 zeer waardevolle vegetaties in de waterplantenrijke sloten voorkomen, die van nationale betekenis zijn, waaronder rode lijst-soorten en enkele zeldzame of moeilijk vervangbare plantengemeenschappen (waaronder Potameton graminei, Eleocharitetum aciculari en Isolepio-Stellarietum). In paragraaf 5.4.4. van het MER wordt het effect van winning van 3 miljoen m³ op deze waardevolle vegetaties als lokaal gekenmerkt. Deze waardering is in tegenspraak met de informatie in tabel 5.4.3a waar voor deelgebied A2 de voorgenomen activiteit negatief tot sterk negatief scoort en lokaal positief. Het vergelijkende overzicht van de alternatieven (tabel 6.1.) geeft daarmee een afgezwakte weergave van de werkelijke effecten⁷.

Advies:

De Commissie adviseert om ten behoeve van de definitieve besluitvorming een aangepast vergelijkend overzicht te presenteren van de biotische effecten van de alternatieven (uitgaande van een voorgenomen activiteit van 5,25 miljoen m³), waarin een juist beeld wordt gegeven van de effecten zoals die in hoofdstuk 5 van het MER op onderdelen is beschreven, voorzien van een motivatie op welke wijze de scores tot stand zijn gekomen.

⁷ Zie ook bijlage 4, inspraakreactie 5.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport
waterwinning Suameer

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE I

Brief van het bevoegd gezag d.d. 29 maart 1996 waarin de Commissie
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

provinsje fryslân
provincie friesland

postbus 20126
8900 LM Leeuwarden
tweelaksmark 52
telefoon: (058) 292 59 35
telefax: (058) 292 51 35

Commissie voor de M.E.R.
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Leeuwarden, 29 maart 1996

Ons kenmerk: MO/96-14625/B3
Afdeling : Milieuvergunningen
Toestel : ...492/K. Kooistra/H
Uw kenmerk : -
Bijlage(n) : 5

Onderwerp:
Grondwaterwinning nabij Suameer.

Hierbij delen wij u mee dat de vergunningaanvraag Grondwaterwet en het daarbij horende milieu-effectrapport (MER) voor het onttrekken van grondwater nabij de Wijde Ee ten westen van Suameer in goede orde zijn ontvangen. De stukken zijn op 8 februari 1996 ontvangen en staan ingeschreven onder het kenmerk MO/96-14625.


Hierbij doen wij u vijf exemplaren toekomen van de aanvraag en het MER alsmede een exemplaar van de openbare kennisgeving.

Wij verzoeken u een advies uit te brengen over de inhoud van het MER tot uiterlijk negen weken na de bekendmaking van het MER.

Gedeputeerde staten van Friesland,

voorzitter,

loco-griffier.

	Commissie voor de Milieu-effectrapportage
ingekomen op:	- 1 APR. 1996
nummer:	547-96
classificatie:	59.8-14625/B3
kopie naar:	HL + Suameer - Brol

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de toetsingsprocedure in Staatscourant nr. 63
d.d. 28 maart 1996

Donderdag 28 maart 1996

provinsje fryslân
provincie friesland

Openbare kennisgeving

Milieu-effectrapportage Waterwinning Sumar inspraak op het MER

Gedeputeerde Staten van Friesland maken u het volgende bekend:

De n.v. Waterleiding Friesland te Leeuwarden (WLF) heeft een vergunningaanvraag Grondwaterwet ingediend voor het onttrekken van grondwater nabij de Wijde Ee ten westen van Sumar. Tegelijk met de aanvraag is ook een milieu-effectrapport (MER) ingediend.

Het MER, en de daarbij horende stukken, alsmede de aanvraag liggen met ingang van vrijdag 29 maart 1996 op werkdagen en gedurende openingstijden ter inzage te:

- Leeuwarden: Provinciehuis, Tweebaksmarkt 52, op werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur (tel. 058-2925128);

- Burgum, gemeentehuis van Tytsjerksteradiel, Raadhuisweg 7, bij de afdeling milieu & beheer op werkdagen van 8.30 tot 12.00 uur.

Op verzoek (tel. 0511-466332) kunnen de stukken op maandag van 17.00 tot 20.00 uur worden ingezien. De stukken liggen dan bij de receptie van Berchthiem, Prinses Margrietsstraat 1 te Burgum.

Inspraak

Tot uiterlijk vier weken na het verschijnen van deze kennisgeving kunt u schriftelijk opmerkingen maken over het MER. Deze opmerkingen moet u richten aan: Gedeputeerde Staten van Friesland, Tweebaksmarkt 52, Postbus 20120, 8900 HM LEEUWARDEN, onder vermelding van: Waterwinning Sumar.

Degene die opmerkingen inbrengt kan verzoeken zijn of haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Openbare zitting

Daarnaast is het mogelijk mondeling opmerkingen te maken over het MER tijdens een openbare zitting. Deze zal worden gehouden op 16 april 1996, in café Unicum, Greate Buorren 53 te Garyp. De aanvangstijd is 20.00 uur.

Nadere informatie

Wilt u hierover meer weten dan kunt u contact opnemen met mw. J. Thissen, afdeling milieu en water (058-2925394) of met dhr. K. Kooistra, werkzaam bij de afdeling Milieuvergunningen (058-2925492).

Leeuwarden, 28 maart 1996

Gedeputeerde Staten van Friesland.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: N.V. Waterleiding Friesland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland

Besluit: Vergunning inzake grondwaterwet

Categorie Besluit m.e.r.: 15.2

Activiteit: grondwaterwinning Suameer

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 15 maart 1994

richtlijnenadvies uitgebracht op: 20 mei 1994

richtlijnen vastgesteld op: 28 juni 1994

kennisgeving MER: 28 maart 1996

toetsingsadvies uitgebracht: 4 juni 1996

Bijzonderheden:

Samenstelling van de werkgroep:

dr. F.H. Everts

ir. G. Grakist

ir. A.G. Posthumus

ir. K.H. Veldhuis (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. V.J.H.M. ten Holder

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	960422	Adjunct secretaris van het Landbouwschap Gewestelijke Raad voor Friesland	Leeuwarden	960507
2.	960424	K.W. Breitsma	Garyp	960507
3.	960424	Vos Seidel Plas Advocaten namens 10 personen, 2 maatschappen en 1 bedrijf	Groningen	960507
4.	960424	Burgemeester en Wethouders van de gemeente Tytsjerksteradiel	Burgum	960507
5.	960426	Dagelijks Bestuur van Waterschap Friesland	Leeuwarden	960507
6.	960425	Dagelijks Bestuur van het Waterschap De Wâlden	Damwoude	960507
7.	960502	Directeur Directie Noord van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	Groningen	960507
8.	960515	Provincie Friesland dienst Waterstaat en Milieu	Leeuwarden	960520
9.		J. van der Wal	Sumar	960520
10.	960416	Verslag informatieavond in Cafe Unicium	Garyp	960521